

IOM International Organization for Migration
IOM Mezinárodní organizace pro migraci

UNITED NATIONS

MIGRACE OBYVATEL A KLIMATICKÁ ZMĚNA

**Jak může klimatická změna ovlivnit migrační proudy na globální a regionální úrovni?
Lze takové migraci zabránit adaptačními strategiemi, případně jakými?
Rizikové oblasti a vliv na ČR, střední Evropu, Evropskou unii?**

panelová diskuse

5. června 2008, 15:30 hod.

**Informační centrum OSN
Dům OSN, nám. Kinských 6, Praha 5**

PROGRAM

15:30 **Zahájení**
Lucie Sládková, IOM Praha, **Matt Burney**,
British Council, **Michal Broža**, OSN Praha

15:40 – 16:50
**Výstupy panelistů k předloženým tématům
a následná moderovaná diskuse**

16:50 – 17:20
Diskuse / dotazy z publika

17:20 – 17:30
Shrnutí

ČLENOVÉ PANELU

Dušan Drbohlav, Univerzita Karlova v Praze
Jiří Hlaváček, Ministerstvo životního prostředí ČR
Vojtěch Kotecký, Hnutí Duha
Šimon Pánek / FORS, Člověk v tísni (moderátor)
Jan Pretel, Český meteorologický ústav,
zástupce ČR v Mezivládním panelu pro změnu
klimatu (IPCC)
Robert Stojanov, Univerzita Palackého
v Olomouci, Ostravská univerzita
Jiřina Šiklová, Univerzita Karlova v Praze
Tomáš Urubek, Ministerstvo vnitra ČR

Na závěr diskuse vás zveme na číši vína.

Akce se koná u příležitosti Světového dne životního prostředí.

Pořádá Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), British Council a Informační centrum OSN

ve spolupráci s **RESPEKT**
RESPEKT INSTITUT o.p.s.

Diskutovaná témata:

a) Jak může klimatická změna ovlivnit migrační proudy na globální a regionální úrovni?

Jeden z nejcitovanějších autorů v oblasti environmentální migrace Norman Myers odhaduje ve svých studiích možné počty environmentálních uprchlíků (migrantů) v rozmezí 150-200 miliónů do roku 2050. Změna klimatu bývá často označována jako jeden z možných faktorů ovlivňujících migrační proudy obyvatel na regionální či globální úrovni.

Do jaké míry může být klimatická změna hlavní či jednou z mnoha příčin migrace obyvatel? Jaké jsou konkrétní dopady klimatické změny na migraci (degradace půdy, nižší/vyšší či nepravidelné srážky, větší počet a intenzita tropických bouří a následných povodní, infiltrace mořské-slané vody do zdrojů pitné vody, zvýšení hladiny moře aj.)? Jde zejména o mezinárodní či vnitřní migrace? Do jaké míry lze považovat odhadované množství environmentálních migrantů za opodstatněné? Jaké další faktory vstupují a případně ještě vstoupí „na scénu“?

b) Lze migračním proudům zabránit adaptačními strategiemi a případně jakými?

Mezinárodní i vnitřní migrace obyvatel se obecně jeví jako velmi těžko kontrolovatelný fenomén a v případě vstupu dalšího faktoru (environmentálního, klimatického) je tato kontrola ještě složitější. Důsledky změny klimatu v kombinaci s dalšími faktory (demografické, ekonomické a sociální) jsou ve vztahu k migraci dosud zkoumány a neexistuje zatím odborný konsenzus. Pod tlakem některých klimatických událostí v různých regionech světa za posledních 10-20 let jsou dnes adaptační strategie v odborné literatuře zmiňovány mnohem častěji než techniky zmírňující jejich efekty.

Mohou technologie zmírňující dopady klimatické změny také zmírnit migrační proudy? Může být taková migrace vnímána nebo dokonce podporována mezinárodním společenstvím (např. v rámci oficiální rozvojové pomoci) jako jedna z relevantních adaptačních strategií? Je vhodnější a/nebo efektivnější podporovat adaptace v dané ohrožené lokalitě? Pokud ano, jak se lze přizpůsobit periodickým povodním, tropickým cyklónům a zvýšení hladiny moří? Budeme schopni kontrolovat environmentální migraci v budoucnu?

c) Rizikové oblasti a vliv na Českou republiku, střední Evropu a EU

Cílovými oblastmi migrace – včetně environmentální - je řada regionů. Země Evropské unie, včetně států střední Evropy, budou muset zaujmout jasné politické stanovisko. Neexistence relevantního výzkumu na téma environmentálních příčin migrace v ČR neumožňuje odhad významu tohoto fenoménu.

Jaké budou dopady případné environmentální migrace na Evropu / EU? Jaké jsou možné dopady pro Českou republiku? Jakou roli a stanoviska zaujme ČR v této problematice (v závislosti na svém předsednictví EU a členství v schengenském prostoru)? Existuje koherence mezi českou rozvojovou a migrační politikou? Mohou případné environmentální migrace přispět k rozvoji zemí jejich původu, případně i k rozvoji ČR? Existují odborné studie na daná témata? Jsou již v ČR environmentální migranti?

Odkazy na vybranou literaturu k tématu:

BROWN, O. Migration and Climate Change. IOM Migration Research Series No. 31, International Organization for Migration, Geneva 2008. (Dostupné na http://www.iom.int/jahia/webdav/site/myjahiasite/shared/shared/mainsite/published_docs/serial_publications/MRS-31_EN_correct.pdf)

Climate Change and Migration. IOM Migration Research Series No. 33, International Organization for Migration, Geneva 2008. (Dostupné na <http://iom.int/jahia/Jahia/cache/offonce/pid/1674;jsessionid=9FDF4DA2BC0F0ADE4659D3E973037CE8.worker02?entryId=17120>)

Gateway to the UN System's Work on Climate Change <http://www.un.org/climatechange/>

IPCC: Climate Change 2007: Synthesis Report. Summary for Policymakers. Intergovernmental Panel on Climate Change, 2007. (Dostupné na http://www.ipcc.ch/pdf/assessment-report/ar4/syr/ar4_syr_spm.pdf)

Human Development Report 2007/2008: Fighting Climate Change: Human Solidarity in a Divided World. United Nations Development Programme, 2007. (Dostupné na <http://hdr.undp.org/en/reports/global/hdr2007-2008/>)

Další relevantní informace též na www.iom.cz, www.britishcouncil.cz, www.osn.cz